

Beslutsdatum
2024-12-18

Upprättad av
Johanna Stenberg

Diarienummer
Ä 2023-3281

Värdebeskrivning för Riksintresse industriell produktion – Område för anläggningar för stålverk i Oxelösund, Oxelösunds kommun, Södermanlands län

Figur 1 Karta över område som utgör riksintresseanspråkets omfattning

Kriterier för utpekande

Boverkets generella kriterier för riksintressen

Enligt Boverkets vägledning¹ för riksintressemyndigheter ska beslut om att ett område ska vara av riksintresse grundas på en nationell bedömning och det ska vara väl dokumenterat att området uppfyller något av följande kriterium:

1. området hyser värden av stor nationell vikt
2. området behövs för att uppfylla Sveriges internationella åtaganden eller
3. området behövs för att genomföra eller upprätthålla nationellt viktiga strukturer

Tillväxtverkets kriterier för riksintresse industriell produktion²

- Något av Boverkets generella kriterier för riksintressen ska vara uppfyllt
- Att det finns konkurrerande anspråk, försvårande skydd eller risk för förändrad mark- eller vattenanvändning i den fysiska miljön i övrigt, som påtagligt kan försvåra tillkomsten, nyttjandet eller utveckling av anläggningar i området.

Områden med möjligt anspråk för riksintresse industriell produktion omfattar;

- Områden för anläggningar för industriell produktion inom basindustrin som kräver tillstånd av mark- och miljödomstolen eller regeringen³ eller som tillåtlighetsprovats och där platsen är särskilt lämplig utifrån sin beskaffenhet och läge.
- Områden för anläggningar för industriell produktion som behöver komma till stånd och/eller användas på ett för hela landet lämpligt sätt utifrån särskild lag eller nationella politiska beslut och där platsen har betydelse utifrån sin beskaffenhet och läge.

Motiv för utpekande och bedömning

- Området har betydelse för samhällsbyggandet och hyser värden av stor nationell vikt som behövs för att upprätthålla viktiga strukturer. Platsen är särskilt lämplig utifrån sin beskaffenhet och geografiska läge genom tillgång till hamn.

¹ Vägledning för nationella myndigheters underlag, beslut och redovisning rörande anspråk på riksintressen i 3 kap. miljöbalken. Boverket 2017 ([länk](#))

² För förtydliganden hänvisas till [Sektorsbeskrivning riksintresse industriell produktion Å 2020–89:06](#)

³ Vissa A-anläggningar enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) med utgångspunkt från Prop. 1985/86:3

- Området innehåller anläggningar för industriell produktion, malmbaserat stålverk. Anläggningen är en A-anläggning som kräver tillstånd av mark- och miljödomstolen eller regeringen i enlighet med miljöprövningsförordningen (2013:251) med utgångspunkt från Prop. 1985/65:3.
- Konkurrerande anspråk finns där behov av avvägning mellan olika intressen kan behövas vid planläggning eller prövning.

Därmed uppfyller området kriterierna för att pekats ut som riksintresse industriell produktion.

Områdets verksamhet, anspråk och avgränsning

Området är cirka 425 hektar stort och är beläget rakt öster samt nordost om Oxelösunds tätort i Oxelösunds kommun. På området utvecklas och tillverkas några av världens mest avancerade stålprodukter med användningsområden i bland annat transporter, byggnader, infrastruktur och annan nationellt viktig struktur. Anläggningarna på området ska utvecklas för att producera fossilfritt stål. Nuvarande stålproduktion behöver förändras genom att koksverk, masugnar och LD-anläggningen i stålverket läggs ner och en ny produktionsprocess baserad på skrot och järnsvamp behöver byggas upp. Denna förändring kräver bland annat ny elektrisk ljusbågsugn, ny råvaruhantering och nya energisystem bland annat genom ökad elkraftsförsörjning och ny metangasterminal i Oxelösunds Hamn.

Områdets avgränsning baseras dels på anläggningarnas nuvarande behov för nyttjande så väl som anläggningarnas behov av framtida utveckling. Områdets avgränsning bedöms i stora drag vara i linje med Oxelösunds kommuns detaljplanelagd mark för samma ändamål.

- Området innefattar samtliga befintliga anläggningar för mottagning, omvandling, produktion, förädling, lagring, upplag, deponi samt stålhamn.
- Området innefattar även utvecklingsområden för möjliggörande av förändrad produktionsprocess till fossilfritt stål.

Riksintresseanspråk

Riksintresseanspråket inom utpekat område avser befintliga och planerade anläggningar för produktion och framställande av malmbaserat stål. Anspråket omfattar även tillgången till kaj och hamn inom området samt funktionen avseende möjligheten för transporter till och från det statliga vägnätet samt järnväg.

Påverkansområde

Runt områden för riksintresse industriell produktion finns ett så kallat påverkansområde. Ett påverkansområde är ett område inom vilket åtgärder som exempelvis ny bebyggelse kan påverka eller påverkas av anläggningens nyttjande och utveckling. Påverkansfaktorer kopplat till industriell produktion kan exempelvis vara buller, vibrationer, lukt, säkerhet eller transporter av farligt gods. Faktorerna ska särskilt beaktas vid ändring av markanvändning intill områden av riksintresse

industriell produktion. Riksintressets påverkansfaktorer för anläggningarnas nyttjande bedöms generellt inte överstiga den hänsyn som måste beaktas för tredje man kopplat till hälsa och säkerhet.

Påverkan från omgivande mark- och vattenanvändning

Utpekandet av område av riksintresse för industriell produktion syftar främst till att skydda nyttjandet av anläggningarna och dess möjligheter till utveckling. Anläggningarnas nyttjande är kopplat till funktionella förutsättningar, andra anläggningar och naturgivna förutsättningar som säkerställer nyttjandet av anläggningarna som kan finnas både inom utpekat område och inom påverkansområdet utanför. Dessa viktiga förutsättningar benämns nedan som synergier i omgivande mark- och vattenanvändning. Utpekade områden har även i sin närhet vissa potentiella konflikter med annan mark- och vattenanvändning och där det finns risk för åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Denna potentiellt försvårande av nyttjande och tillkomst av anläggningar benämns nedan som potentiellt försvårande åtgärder i omgivande mark- och vattenanvändning. Listat nedan är identifierat vid beslutet för värdebeskrivningen och ska tolkas som ett stöd vid handläggning.

Synergier i omgivande mark- och vattenanvändning

Anläggningarna är för sitt nyttjande beroende av funktioner avseende transportvägar för material, insatsvaror, samt för produkter som anläggningarna producerar. Detta tillgodoses genom tillgång till Oxelösunds bulkhamn samt SSAB Stålhamn. Utöver tillgång till hamnområde är anläggningens nyttjande beroende av följande funktioner:

- Anslutande vägar, framför allt väg 53.
- Sjöfarts farleder nr 441, 443, 445.
- Järnväg, bangård samt stickspår till området.
- Järnväg och farleder som är utpekade som leder för farligt gods.
- Elkraftförsörjning
- Kylvatten från de så kallade Kylvattendammarna

Förändring av de ovan listade behoven kan potentiellt försvåra eller förhindra nyttjande eller utveckling av anläggningarna i området.

Potentiellt försvårande intressen i omgivande mark- och vattenanvändning

Utpekat område för riksintresse industriell produktion ligger i anslutning till eller nära områden med flera andra riksintressen och andra allmänna intressen. Det finns potentiella konflikter med eventuella konkurrerande anspråk, försvårande skydd eller risk för förändrad mark- och vattenanvändning i den fysiska miljön, som kan försvåra nyttjandet eller utveckling av anläggningarna i området.

Potentiellt försvårande åtgärder gällande andra riksintressen:

- Vid utveckling av riksintresse kommunikation avseende Oxelösunds hamn för andra ändamål än stålindustrins behov.
- Vid utveckling av anläggningarna inom området och byggnation av höga objekt kan potentiell påverkan uppstå från influensområde, minimum Sector Altitude-yta (MSA-yta), för lufterum Skavsta- och Norrköping/Kungsängens flygplats.
- Vid expansion eller utveckling befintligt båt- och skärgårdsliv kopplat till Riksintresse 3 kap MB friluftsliv, och Riksintresse 4 kap MB rörligt friluftsliv samt övriga allmänna intressen.

Potentiellt försvårande åtgärder gällande allmänna intressen

- Vid stadsutveckling eller expansion av Oxelösund tätort kan förändring eller nya åtgärder uppstå gällande störningskänslig bebyggelse som kan medföra exempelvis restriktioner för anläggningarna i området.
- Inom eller i direkt anslutning till den området finns flera kulturhistoriska lämningar, skyddad och kulturhistoriskt värdefull bebyggelse.

Övriga riksintressen som överlappar eller angränsar till anläggningen:

- Kommunikationer avseende sjöfart och järnväg
- Yrkesfiske fångstområde och hamn.
- Energidistribution
- 4 kap MB, Högexploaterad kust.

Utanför anläggningens område finns flera olika natura 2000-områden samt ett större område som omfattas av riksintresse naturvård. Dessa områden angränsar inte till det föreslagna området för riksintresse industriell produktion.